

Morele leerprocessen in Communities of Practice

Onderzoekslijn 3

ProSense

Versterking van het bewustzijn van leerkrachten van hun moreel- pedagogisch handelen

1. Welk type ontwikkeling van kinderen ...
[sociaal communicatieve redzaamheid]
2. Wat hebben leerkrachten daarvoor nodig..
[kennis, vaardigheden, affiniteit etc.]
3. Hoe ontwikkelen leraren dit...
[in onderzoek ook uitproberen in de praktijk]
4. Zichtbaarheid op schoolniveau
[liefst samen werken met 5 leraren van verschillende scholen]

Focus

- In kaart brengen van de morele leerprocessen van de diverse betrokken actoren door
- de leerprocessen die plaatsvinden in (voor en door) de Community of Practice (CoP) te onderzoeken

Wat maakt het leerproces moreel?

(literatuurstudie)

- 1) een proces van kritisch bewustzijn van de eigen perspectieven (impliciete veronderstellingen en verwachtingen en die van anderen) en het kunnen beoordeling op relevantie daarvan (Mezirow e.a. ,2000:4)en
- 2) openheid en ontvankelijkheid voor een brede context (sociale, economische en politieke context van het onderwijs) en voor uiteenlopende en tegenstrijdige belangen, waarden en normen met aandacht voor verschillende opvattingen en overtuigingen die strijdig kunnen zijn en voor de gevoelens die dat oproept

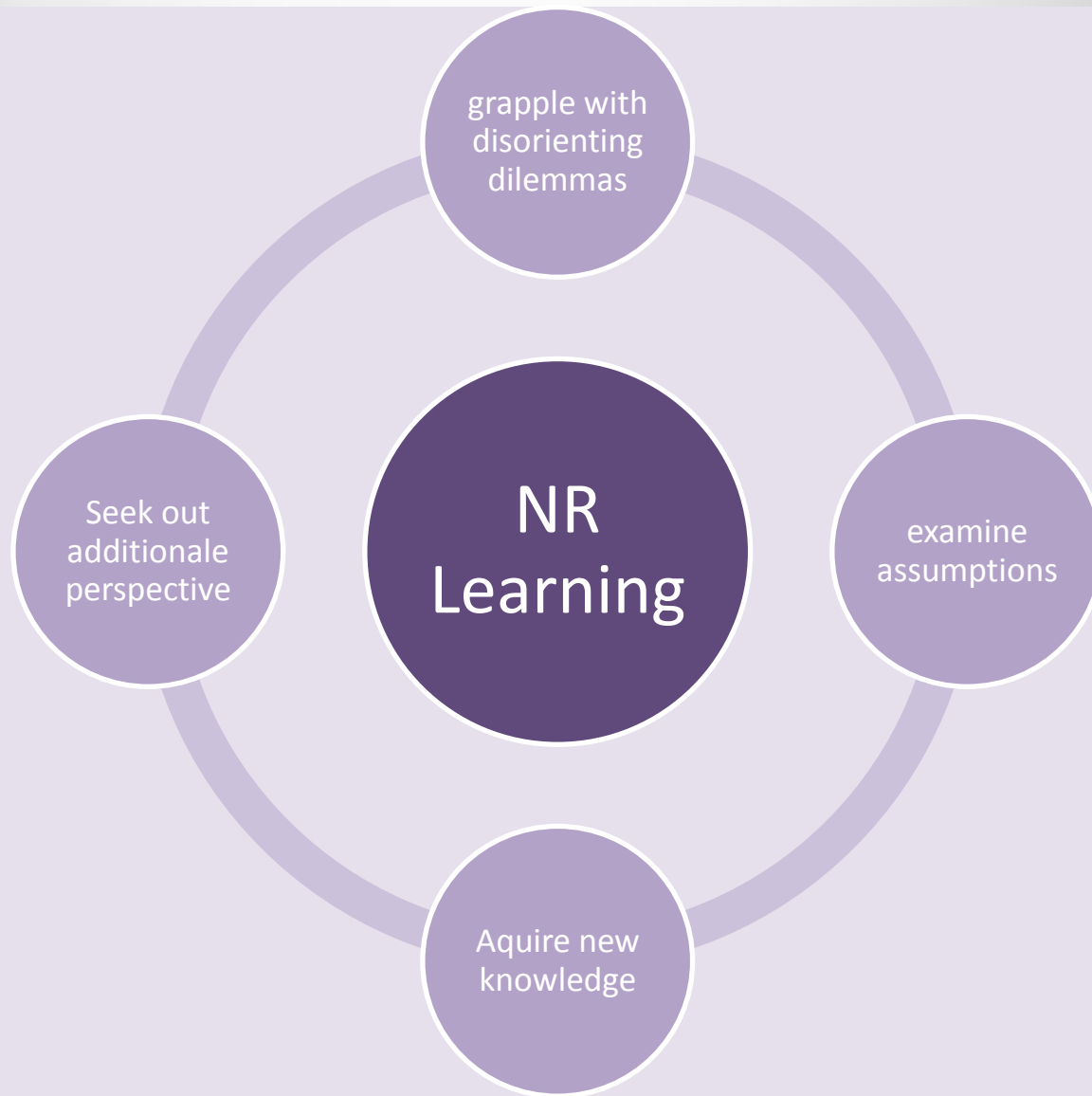
Perspectief transformatie

Mogelijk door:

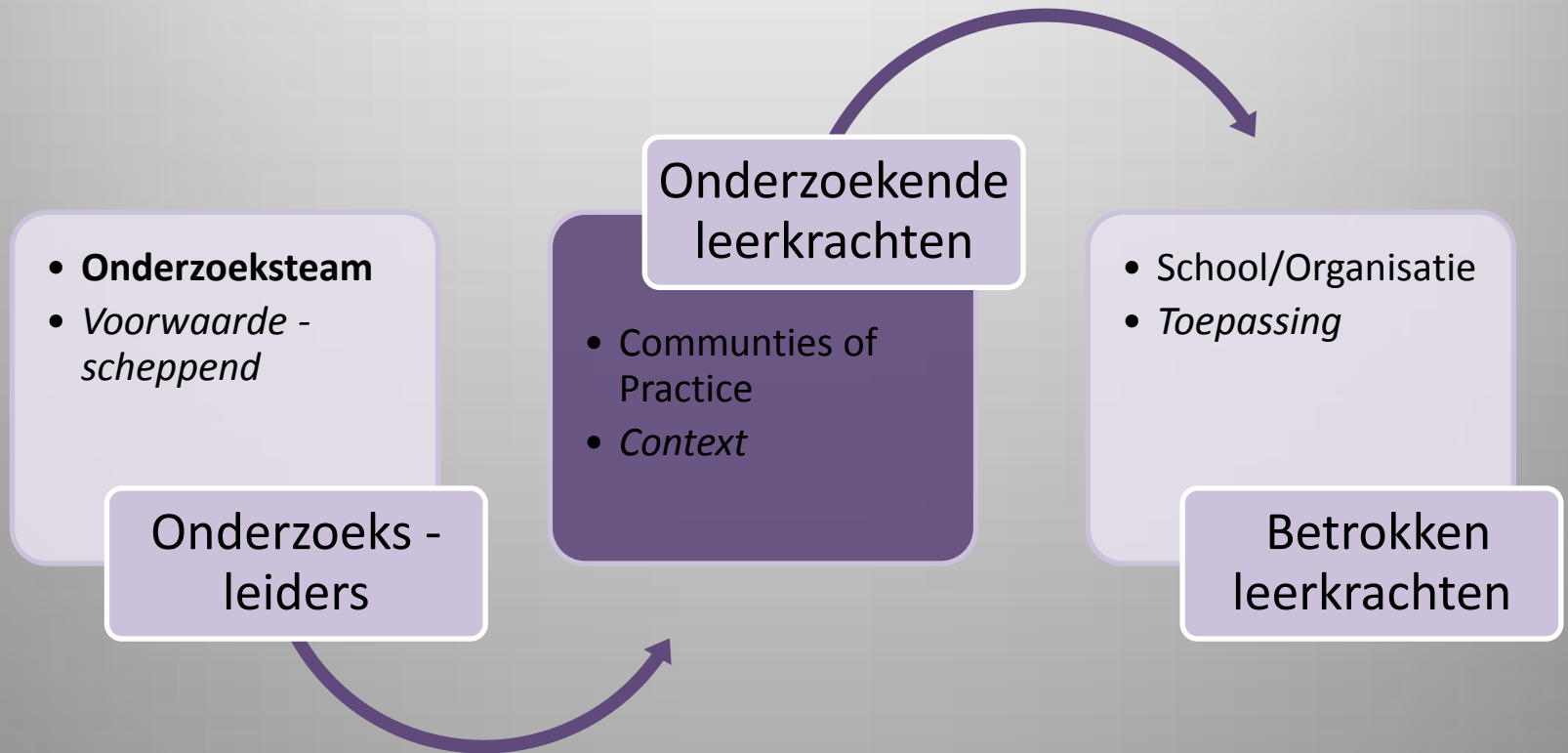
- In het proces van samenwerken de kritische (zelf) reflectie op aannames inbrengen/bespreken om de 'juiste' afweging/oordeel te kunnen valideren (Mezirow, 2006).
- Dialogische betrokkenheid van een groep met verschillende perspectieven (Mezirow, 1995).
- Perspectief wordt geassocieerd met visie en de manier waarop we visueel nieuwe informatie interpreteren
- is niet alleen een puur rationeel proces maar ook emotioneel beladen (Dirkx & Smith 2009 , 59)

(Brookfield, 2000:146).

- "We need others to serve as critical mirrors that highlight our assumptions for us and reflect them back to us in unfamiliar, surprising, and disturbing ways"

Structuur van het onderzoek

Data verzameling

Voorwaarden voor normatief reflexief leren in CoP's (Vanuit literatuurstudie)

1. Kunnen los laten (onthechten of opschorten) van eigen overtuigingen om anderen te kunnen toelaten
2. Openheid en ontvankelijkheid voor een brede context van uiteenlopende en tegenstrijdige belangen, waarden en normen met aandacht voor verschillende opvattingen en overtuigingen die strijdig kunnen zijn
3. Durven erkennen van ambiguïteit, rusteloosheid, onhandigheid, agitatie of verrassing om te zien wat zich ontwikkelt of blijkt uit het reflexieve proces zodat spanningen zichtbaar worden en onderzocht in plaats van vermeden of over het hoofd gezien.
4. Conflicten, onenigheden en ongelijke relationele machtsverhoudingen in de samenwerking kunnen hanteren

Onderzoeksteam

- *Voorwaarde -scheppend*

Doel: Creëren van het leren in de CoP's door betekenisverlening aan de ervaringen van de deelnemers, dit betekent

(concretisering sheet 10) :

- 1) een omgeving van vertrouwen creëren
- 2) bewust zijn van de eigen en andermans veronderstellingen
- 3) Faciliteren van (de ontwikkeling) van relaties tussen de deelnemers
- 4) Ondersteunen van de bewustwording van de onderliggende opvattingen, normen en waarden
- 5) Ondersteunen en oefenen in het herkennen van referentiekaders van de deelnemers, bijvoorbeeld door het herdefiniëren van problemen vanuit verschillende perspectieven

Vervolg

- 5) Evenredige participatie van deelnemers stimuleren
- 6) Verschillende perspectieven in dialoog brengen bijvoorbeeld door controversiële uitspraken of teksten met tegengestelde standpunten
- 7) Deelnemers steeds kritischer bevragen bij de beoordeling van aannames zodat zij steeds beter referentiekaders herkennen, verwoorden en alternatieven herkennen
- 8) Een rolmodel zijn door de bereidheid van leren en veranderen aan te tonen

Data verzamelen

- 1) Vragenlijst voor onderzoekleiders aan de hand van de acht voorwaardelijke punten
- 2) Tussentijdse (1x per maand) het proces volgen (via digitale uitnodiging)
- 3) Afsluitend verdiepend groepsinterview (onderzoekleiders)aan het eind van het project

- Communities of Practice
- *Context*

Het onderzoek richt zich op:

- 1) ervaringen in de praktijk t.a.v. het onderzoek (deelproject)
- 2) welke opvattingen, normen en waarden daaraan ten grondslag liggen
- 3) spanningen die zich daarbij voor doen
- 4) Hoe gezamenlijk betekenis verleend wordt dmv de dialoog in de CoP

Data verzamelen

1 x maand, digitaal: verhaal of afbeelding

- School/Organisatie
- Toepassing

Verhalenworkshop:

- Eind van het project vanuit alle data verhalen verzamelen,
- Verhalen uitwerken, goedkeuring vragen en samenvoegen.
- Betrokkenen leerkrachten selecteren de meest aansprekende fragmenten uit de verhalen.
- Geselecteerde tekstfragmenten samenvoegen tot een overkoepelend verhaal dat in grote lijnen het leerproces van alle betrokkenen weergeeft